

✓ ✓ COMMON CURRENCIES OF THE AUSTRO HUNGARIAN MONARCHY 1759-1918

(Suite)

1914.VIII.5. OSZTRAK MAGYAR BANK — ÖSTERREICHISCH UNGARISCHE BANK (Austro Hungarian Bank).											
336	2	Korona	(Serie A)	?	6	337	2	Korona	(Serie B)	?	5
						338	2	Korona	(Serie C)	?	4
1914.IX.26. KRIEGSDARLEHENSASSE (War Loan Treasury). Issued for Austria only. Text German.											
339	250	Kronen		6	6	340	2000	Kronen		6	7
						341	10.000	Kronen		6	6
1914.IX.27. M. KIR HADIKÖLCSÖNPÉNZTÁR (Hungarian Royal War Loan Treasury) Issued for Hungary only. Text in Hungarian.											
342	250	Korona		7	7	343	2000	Korona		7	7
						344	10.000	Korona		7	7
1915.1.2. OSZTRÁK MAGYAR BANK - ÖSTERREICHISCH UN- GARISCHE BANK (Austro Hungarian Bank)											
345	10	Korona		?						1	
1916.XII.1. OSZTRÁK MAGYAR BANK - ÖSTERREICHISCH UNGARISCHE BANK (Austro Hungarian Bank)											
346	1	Korona	(Serie below 2000)	?						1	
347	1	"	(Serie above 7000. Issued by the Hungarian Soviet Republic in Budapest at 1919/	?						1	
348	1	"	(Serie above 7000 with star. Issued by the Hun- garian Soviet Republic in Budapest at 1919)	?						1	
1917.III.1. OSZTRÁK MAGYAR BANK - ÖSTERREICHISCH UNGARISCHE BANK (Austro Hungarian Bank)											
349	2	Korona	(Serie below 2000)	?						1	
350	2	"	(Serie A below 2000)	?						1	
351	2	"	(Serie above 7000. Issued by the Hungarian Soviet Republic in Budapest at 1919)	?						1	
352	2	"	(Serie above 7000. Issued by the Hungarian Soviet Republic in Budapest at 1919. Misprint in Text : « Genenalsekretär » instead of « Generalsekretär »)	?						5	
1918.X.27. OSZTRÁK MAGYAR BANK — ÖSTERREICHISCH UNGARISCHE BANK (Austro Hungarian Bank)											
353	25	Korona	(Serie below 2000)	?						6	
354	25	"	(Serie above 3000. Issued by the Hungarian Soviet Republic in Budapest at 1919, with blank reverse)	?						4	
355	25	"	(Serie above 3000. Issued by the Hungarian Soviet Republic in Budapest at 1919 with steamlined re- verse)	?						5	
356	200	"	(Serie B. First issue of Vienna)	?						6	

357	200	»	(Serie 000,000 -six figures-.Second issue of Vienna)	?	6		
358	200	»	(Serie A below 2000. Issued by the Hungarian People's Republic in Budapest at 1918/1919 with permission of the Austro Hungarian Bank. Reserse is blank)	?	6		
359	200	»	(Serie A above 2000. Issued by the Hungarian Soviet Republic in Budapest at 1919 with stream-lined reverse)	?	6		
360	200	»	(Serie A above 2000. Issued by the Hungarian Soviet Republic in Budapest at 1919 with blank reverse)	?	6		
1918.XI.2. OSZTRÁK MAGYAR BANK — ÖSTERREICHISCH UNGARISCHE BANK (Austro Hungarian Bank)							
361	10.000	Korona		?		10	

II. TRIAL, EXPERIMENTAL AND OTHER ISSUES

1759—1918.

1790.XI.1. WIENER STADT BANKO (City Bank of Vienna) « BANKO-ZEDDEL ».							
362	5	Gulden	—	5	R		
1802.I.1. WIENER STADT BANKO (City Bank of Vienna) « BANCO-ZETTEL ».							
363	5	Gulden	—	5	R		
1805.X.1. WIENER STADT BANKO (City Bank of Vienna).							
364	25	Gulden	—	5	R		

III. OCCUPATION NOTES OF THE AUSTRO HUNGARIAN MONARCHY 1916—1918.

1. SERBIA

At June 1916 were over stamped the notes of the Privileged National Bank of Serbia with a violet round scalloped seal by the Imperial and Royal Military Government of the Austro Hungarian Monarchy in Serbia. The text « K.u.K. MILITAR GENERAL GOVERNEMENT IN SERBIA. BEZIRKSKOMMANDO . . . » in the center of the seal there is the new State Arms of the Monarchy.

a. BEZIRKSKOMMANDO BELGRAD :

365	5	Dinar (diff. dates)	6	367	20	Dinar (1905.1.5)	7
366	10	» (1893.1.2)	7	368	50	» (1914.VIII.1)	8
			369	100	Dinar (1905.1.5)		8

b. BEZIRKSKOMMANDO SEMENDRIA :

370	5	Dinar (diff. dates)	6	372	20	Dinar (1905.1.5)	7
371	10	» (1893.1.2)	7	373	50	Dinar (1914.VIII.1)	8
			374	100	Dinar (1905.1.5)		8

c. BEZIRKSKOMMANDO KRAGUJEVAC :

375	5	Dinar (diff. dates)	6	377	20	Dinar (1905.1.5)	7
376	10	» (1893.1.2)	7	378	50	» (1914.VIII.1)	8
			379	100	Dinar (1905.1.5)		8

d. BEZIRKSKOMMANDO VALJEVO :

380	5	Dinar (diff. dates)	6	382	20	Dinar (1905.1.5)	7
381	10	» (1893.1.2)	7	383	50	» (1914.VIII.1)	8
			384	100	Dinar (1905.1.5)		8

e. BEZIRKSKOMMANDO CACAK :

385	10	Dinar (1893.1.2)	9	386	20	Dinar (1905.1.5)	9
-----	----	------------------	---	-----	----	------------------	---

2. MONTENEGRO

At June 1916 were over stamped the notes of the Kingdom of Montenegro with a violet round scalloped seal by the Imperial and Royal Military Government of the Austro Hungarian Monarchy in Montenegro. The text : « K.u.K. MILITAR GENERAL GOVERNEMENT IN MONTENEGRO. KREISKOMMANDO . . . » in the center of the seal there is the new State Arms of the Monarchy.

A Suivre

M. KUPA

L'ATELIER MONETAIRE DE MONS.

(suite)

Le comté de Hainaut, depuis la mort de Philippe le Bon, n'avait plus eu de numéraire spécial et, de plus, aucune monnaie n'avait été forgée à Mons, à dater du décès du comte Guillaume IV (1417).

R. CHALON et Alphonse de WITTE ont retracé les annales de la Monnaie de Mons et ont mis au jour des documents officiels spécifiant exactement l'importance de sa fabrication pendant les années 1577 à 1587. Ces savants ont retrouvé et publié les comptes des maîtres particuliers de la Monnaie de Mons et ont déterminé les chiffres des diverses émissions.

Le rétablissement d'un atelier monétaire à Mons avait été décrété dès le mois d'octobre 1576. Simon de Malines poussait le gouvernement, dans une requête adressée au Roi, à fonder un atelier monétaire à Mons ; dans sa requête, il insistait sur le danger de voir les matières précieuses transportées du Hainaut en France et Cambrai.

Le 2 octobre 1675, Simon fut nommé maître particulier de la Monnaie de Mons. Cette nomination était faite « par provision et à rappel, tant et sy longuement que aultrement en soit ordonné ».

C'était une position précaire. Simon de Malines ne jugea pas prudent de l'accepter dans de telles conditions, et exposa, dans une requête au Conseil des Finances, sa crainte qu'« ayant fait les despens de transporter son mesnaige et de se meubler, l'on pourroit rappeler la dite ferme ou y commectre ung aultre ».

Après avis des députés des Etats du Hainaut, le Conseil des Finances par résolution du 10 décembre 1576, accorda au requérant de tenir à ferme l'état de maître particulier pour un terme de 6 ans.

Le 21 décembre, Simon obtint des Etats du Hainaut, l'autorisation de se pourvoir d'un local pour y établir sa forge. Le 23, il loue, en vertu de ses pouvoirs et au nom des Etats, à Loys Warlu, pour un terme de 6 ans, et au prix annuel de 120 Carolus (d'après Chalon : 506 frs. 40), la maison dite du Cornet, située rue de Nimy, entre la rue Verte et la rue Antoine Clesse. Cette maison était occupée par Liesnard du Coing, qui reçut de ce chef 200 florins d'indemnité. Elle fut acquise dans la suite par les Pères Minimes.

Les réparations faites par Simon à cette demeure, ainsi que les frais

d'appropriation, furent soldés par les Etats et par la ville de Mons. Celle-ci, après de nombreuses hésitations et remises, entra dans ces dépenses pour 300 livres.

Les actes ne nous apprennent rien sur la carrière de ce maître ; ils se contentent de louer son expérience. Les détails sur sa vie nous font défaut. Son nom pourrait permettre de conjecturer qu'il était originaire de Malines. Il devait sûrement appartenir à la région flamande, car c'est en flamand que le Conseil des Finances lui octroya, le 17 décembre, l'autorisation de choisir les serviteurs convenables pour la fabrication du numéraire.

Le zèle du maître monnayeur fut couronné de succès et, dès le 11 mars 1577, la fabrication des monnaies au type nouveau et à la légende PACE ET JUSTITIA pût commencer et se poursuivre régulièrement. Cette fabrication prit fin le 12 septembre 1578.

L'installation de l'atelier monétaire de Mons exigea plusieurs mois.

Ce fut seulement le 19 février 1577 que Simon de Malines fit admettre au serment 3 serviteurs : Gubble Caumans, Martin Caumans et Gérard Tielmans. Le 26, Faes Belten et Pieter Buckels remplissaient la même formalité.

Des lettres patentes délivrées à Bruxelles le 19 décembre 1576 au nom de Philippe II, nommèrent Simon de la Barre, garde de la monnaie et Jehan Dellez, dit Minart, à l'office d'essayeur.

Enfin, le Conseil d'Etat choisit, le 3 avril 1577, comme tailleur des coins, Jacques Beghin « pour y tailler tous les fers et poinçons nécessaires en ladite monnaie ».

Il s'agit ici d'un artiste montois, et vraisemblablement d'un ancêtre de toute cette lignée d'orfèvres distingués qui maintenaient, au 18e siècle, la renommée artistique de Mons.

L'atelier monétaire fonctionna pendant plus d'un an et demi sous la direction de Simon de Malines.

A Suivre

F. BAILLION

ELECTIONS DE SEPTEMBRE

Nous rapellons à tous nos membres qui désirent poser leur candidature pour le nouveau Comité, d'envoyer par lettre leur demande au secrétariat général, 314, avenue Gitschotel à Borgerhout. Ces actes de candidature doivent parvenir au secrétariat pour le 1 juillet au plus tard.

BULLETIN ADMINISTRATIF

LE COIN DU COLLECTIONNEUR

G. Kraaijenhof, 11, Weiburglaan, Harderwijk.

« Heb 2000 munten Europa in ruil. Zend mij Uwe wens- en ruillijsten event. Wayte Raymond of Ycoman nummers ».

J. de Ley, 30, Laaglandlei, Schoten.

« Zoekt nummers 3 en 6 1957 van het Europees Genootschap ».

A. Evrard, 279, Muggenberglei, Deurne-Antwerpen.

« Cherche : Angleterre, 1 shilling Victoria jeunesse - ½ Crown, 1 Florin, 1 shilling d'Edouard VII - 2 Pound Georges V - 1 Crown Elisabeth II ».

A. Richard, 4, quai Palissy - Saintes - Charente-Maritime - France.

« Je recherche tous les écus d'argent-module 5 fr, thalers, couronnes avec ou sans effigie - légende écrite en arabe - faire offre. »

G. Labis, 23, rue Malgré-tout, Aalbeke (Fl. Occ.).

« Cherche le catalogue Moreau sur les billets de la Banque Nationale de Belgique. »

Cherche billets de banque de tous pays. Désire envois à vue, avec conditions - Zoekt bankbiljetten aller landen. Wenst zending op zicht met voorwaarden. »

G. Herman, 77, Avenue Foch, Paris 16e.

« Cède ou échange monnaies françaises féodales or et argent ».

M. Nuytens, 37, Boomforeeststraat, Izegem.

« Wie kan bezorgen : Oostenrijkse Nederlanden : Kroon en halve kroon voor Frans I, muntplaats Antwerpen, de Witte 1127 en 1128 ».

H. Perrin, 39 Avenue H. Fabre, à Orange-Vaucluse (France).

« Recherche toutes monnaies d'Orange - Faire Offre - Indiquer si possible n° Poey d'Avant ».

A. Van Roosbroeck, 42, Avenue Jean de Bologne, Bruxelles 2.

« Cherche Catalogue MOREAU concernant les billets de la Banque Nationale de Belgique. »

Offre 4726 billets allemands « Verkehrsausgaben » et « Serienscheinen », tous les billets sont à l'état neuf ».

LISTE DES MEMBRES PRESENTS A L'ASSEMBLEE GENERALE.

Nous nous apercevons que nous avons omis de renseigner dans le procès-verbal de l'Assemblée Générale du 15 mars, à Courtrai, la liste des membres présents. Nous nous empressons de réparer cet oubli.

Présents : MM. Ausselet, - Balcaen, J. - Balcaen, R. - Beernaert - Bogaert - Bogaerts - Callewaert - Cambien - Coquit - De Baeck - De Buck - Deene - Mme de Martelaere - de Martelaere - Denys -

Depuydt - Mlle Desoete - Devos - Duvelier - Evrard - Ghysels - Haeck, A.A. - Haeck, A. - Herremans - Herssens - Koekelbergh - Labis - Levie - Maes - Majerus - Mareen - Marnef - Martiny - Masset - Mertens - Nuyttens - Rouquaert - Seynaeve - Taelman - Terroir - Vandenberghe - Van Der Cammen - Vandermeer - Vanderper - Van Eeghem - Van Haecke, J. - Vanhaecke, E. - Van Meerbeeck - Van Roosbroeck - Vanthuyne et Vossaert.

Excusés : MM. Clabau - de Potter - De Meyer - Gyselinck et Van Houtte.

COTISATIONS 1959

Nous rapellons une fois encore à nos membres, qu'une trentaine d'entre eux n'ont toujours pas réglé leur cotisation 1959. Faites le aujourd'hui et n'attendez pas à demain.

Membres français : Membre protecteur : au choix avec minimum de 1250 fr. Membre : 750.— fr.

à verser au CCP. MARSEILLE 23.98.05 de Mr. P. DUGENDRE, 2, rue Alph. Karr à NICE.

Membres Nord-Africains : même montant que les membres français mais à verser au CCP. ALGER 22.71 de M. Michel NOUVEL, 202, rue de Lyon à ALGER.

Membres Belges : Membre protecteur : au choix avec minimum de Fr. 125.—

Membre : Fr. 75.— à verser au CCP. 5543.31 de Monsieur René de MARTELAERE, 314, Av. Gitschotel, Borgerhout.

Belgische leden : Steunend lid : naar gelieve met minimum van Fr. 125.—

Lid : Fr. 75.— te storten op P.C.R. 5543.31 van Mijnheer René de MARTELAERE, Gitschotellei, 314, Borgerhout.

EXPOSITION A BRUXELLES

Bibliothèque Royale Cabinet des Médailles.

A partir du 19 juin 1959 se tiendra dans la salle d'exposition de la Bibliothèque Royale une exposition organisée par le Cabinet des Médailles sur les œuvres des médailleurs et numismates du XVe et XVIe siècle.

Elle vous montre :

- 1) Les plus belles médailles du Cabinet des Médailles et quelques chefs-d'œuvres de musées étrangers.
- 2) La naissance et l'évolution de l'art de la médaille en Belgique.
- 3) Les divers aspects du talent des médailleurs.
- 4) L'influence de la Renaissance sur cet art.
- 5) Un aperçu historique des XVe et XVIe siècles.
- 6) Une galerie incomparable de portraits des personnages illustres de cette époque.
- 7) Les principales œuvres des premiers numismates.

En outre, un magnifique catalogue, orné de 24 planches reproduisant 75 médailles, donne une description complète des pièces exposées ainsi qu'un commentaire artistique et historique pour chaque numéro. Ce catalogue restera une base de documentation pour chaque numismate et ami de l'art.

Nous conseillons à nos membres de visiter cette exposition qui restera ouverte jusqu'à la fin du mois d'août, tous les jours ouvrables de 9 à 18 heures.

La rédaction.

ADMINISTRATIEVE MEDEDELINGEN

AANWEZIGHEIDSLIJST VAN DE ALGEMENE VERGADERING

Wij stelden vast dat er vergeten werd in het verslag van de Algemene vergadering gehouden te Kortrijk op 15 maart 1959, de lijst van de aanwezige leden op te geven. Wij haasten ons deze vergetelheid te herstellen.

Aanwezig waren : de Heren Ausselet - Balcaen, J. - Balcaen, R. - Beernaert - Bogaert - Bogaerts - Callewaert - Cambien - Coquit - De Baeck - De Buck - Deene - Mevr. de Martelaere - de Martelaere - Denys - Depuydt - Mej. Desoete - Devos - Duvelier - Evrard - Ghysels - Haeck, A.A. - Haeck, A. - Herremans - Herssens - Koekelbergh - Labis - Levie - Maes - Majerus - Mareen - Marnef - Martiny - Masset - Mertens - Nuyttens - Rouquaert - Seynaeve - Taelman - Terroir - Vandenberghe - Van Der Cammen - Vandermeer - Vanderper - Van Eeghem - Van Haecke, J. - Vanhaecke, E. - Van Meerbeeck - Van Roosbroeck - Vanthuyne et Vossaert.

Verontschuldigd waren : de Heren Clabau - de Potter - De Meyer - Gyselinck et Van Houtte.

BIJDRAGE 1959

ONZE LEDEN IN NEDERLAND

Steunend lid : naar gelieve met minimum van Fl. 11.—
Lid : Fl. 6,50 te storten op Postgiro 29.73.61 van J. SCHULMAN, Keizersgracht, 448, AMSTERDAM met vermelding : voor Europ. Gen. Munt- en Penningkunde. Lidgeld 1959.

DEUTSCHE MITTGLIEDER

Förderndes Mitglied : mindestens DM. 12.—
Mitglied : DM. 7.— überweisen auf Postscheckkonto Köln 60991 von Herrn Heinrich PILARTZ, Klingelpütz, 16, Köln und vermelden : für Europ. Verein Münzensammler, Jahresbeitrag 1959.

VERKIEZINGEN VAN SEPTEMBER.

Wij herinneren aan alle leden welke hun kandidatuur wensen te stellen voor het nieuwe bestuur dat zij schriftelijk hun aanvraag moeten indienen op het algemeen secretariaat : Gitschotellei 314, Borgerhout, dit ten laatste vóór 1 juli.

AFDELING ANTWERPEN

VERGADERING 14 MAART, 1959

De vergadering werd geopend om 3 u. 15 onder voorzitterschap van de Heer Paul De Baeck. Volgende leden waren aanwezig : Pittoors, Vossaert, Van Meerbeeck, Evrard, Bogaerts, Thijs, Morin, Schelles, Janssens, Marnef, Suetens, De Martelaere, Herssens, Cuypers, Van Der Veken, Matheesens, Van Visschel, Dewitte en Desoete.

Als spreker tradt op de Heer M. Thirion - van het Munt- en Penningkabinet van Brussel - De voordracht ging over de munten en munt-hervorming onder Keizer Nero.

Deze tweede spreektbeurt over de numismatiek van het Romeinse Rijk werd aardsdachtig gevolgd, temeer daar de spreker niet had nagelaten de nodige illustratie voor zijn voordracht mede te brengen en aan al

de aanwezige leden te laten rondgaan. Hij werd dan ook langdurig toegejuicht bij het einde.

Verdere mededelingen werden nog gegeven door de Heer Voorzitter.

11 April: Op deze datum komt beslist de Heer Van Heesvelde spreken over de *Daalders van Philippe II* en de tentoonstelling te Barcelona.

Leden van andere afdelingen worden vriendelijk uitgenodigd op deze bijzonder interessante vergadering.

9 Mei: Op deze dag zou Mej. De Donder komen spreken, deze laat zich verontschuldigen door overwerk.

Daarna werd overgegaan tot de ruil.

VERSLAG DER VERGADERING VAN 11 APRIL 1959

De vergadering wordt geopend om 3 u. 15 door voorzitter Mr Paul De Baeck. Tegenwoordig waren Mej. Vertessen, Pittoors, Van Heesvelde, Vossaert, Schelles, Vercauteren, Van Steirteghem, Bogaerts, Evrard, Marnef, Herssens, V.D. Veken, Morin, De Loucker, Cuypers, Taelman, Bare, Janssens, De Bouver.

Er zal eene tentoonstelling gehouden worden op 25 April onder de leden, voorwerp - munten van Maria Theresia - de voordracht die moest gehouden worden door Juffrouw De Donder van Brussel gaat niet door.

Daarna komt de beurt aan Mr Van Heesvelde met zijne merkwaardige verzameling *Daalders van Philippe II*, waarmee hij op de internationale tentoonstelling van Barcelona de 2e prijs behaalde. Al deze prachtstukken geklasseerd volgens eene methode enig in haar aard en vergezeld van een uitleg zoals alleen Mr Van Heesvelde die kan geven oogsten een buitengewoon bijval en het was dan ook onder een voortdurend applaus dat Mr Van Heesvelde in ontvangst mocht nemen dat zijne uiteenzetting eindigde.

TENTOONSTELLING TE BRUSSEL.

KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK PENNINGKABINET

Vanaf 19 juni 1959 wordt in de tentoonstellingszaal van de Koninklijke Bibliotheek een door het Penningkabinet ingerichte tentoonstelling gehouden over de werken van de stempelsnijders en de numismaten uit de XVe en de XVIe eeuw.

Zij brengt U :

- 1) De mooiste gedenkpenningen van het Penningkabinet en enkele meesterwerken uit het bezit van vreemde musea.
- 2) De geboorte en de evolutie van de stempelsnijderskunst in België.
- 3) De verschillende aspecten van de kunst der stempelsnijders.
- 4) De invloed van de Renaissance op deze kunst.
- 5) Een historisch overzicht van de XVe en de XVIe eeuw.
- 6) Een onvergelijkelijke portrettengalerij van de beroemdste figuren uit deze periode.
- 7) De bijzonderste werken van de eerste numismaten.

Een prachtige, Nederlandse kataloog, verlicht met 24 platen die 75 gedenkpenningen illustreren, geeft een volledig beschrijving van de tentoongestelde stukken alsmede een artistieke en historische commentaar voor ieder nummer.

Deze kataloog zal een basis van documentatie blijven voor ieder numismaat en kunstminnaar.

Wij raden al onze leden ten zeerste aan deze tentoonstelling te bezoeken die tot einde augustus zal geopend blijven, alle werkdagen van 9 tot 18 uur.

De redaktie.

VONDSTEN VAN ROMEINSE MUNTEN

In onze jeugd vernamen we van de wereldveroverende Romeinen, die ook onze gewesten bezetten en er eeuwen bleven.

Onze voorouders leerden van hen onder meer het intens gebruik van muntstukken. Naar voorbeeld van dezelfde Romeinen bouwden ze in de Gallo-Romeinse periode « Villa's ». In die tijd is ons land herhaaldelijk gestoord geworden, waarbij heel wat villa's werden vernield en platgebrand. In de puinen van deze vernielde woningen worden, naast allerlei kunst- en gebruiksvoorwerpen, doorgaans ook munten gevonden. Soms vindt men in de omgeving verborgen muntschatten. Romeinse munten worden ook aangetroffen op Romeinse begraafplaatsen. Deze kunnen zeer uitgestrekt zijn. Naast vaat- en glaswerk, worden doorgaans één of meer, meest bronzen, munten in ieder graf gevonden. Ze behoorden evenals de andere voorwerpen tot de gewone grafgiften.

Deze gevonden Romeinse muntstukken zijn van groot belang voor het bepalen van de tijd waarin de villa's ten onder gingen of van de tijd dat de overledenen aan de aarde werden toevertrouwd.

Ziehier over die vondsten van Romeinse muntstukken enige bijzonderheden die we verwerken uit : « Inleiding tot de Gallo-Romeinse Archeologie in de Nederlanden » door Prof. Dr. Van de Weerd, professor aan de Rijksuniversiteit te Gent — uitgegeven te Antwerpen bij De Standaard in 1944 ¹⁾.

1. Nooit een munt reinigen met een bijtend vocht. Het zou de oppervlakte kunnen aantasten en de natuurlijke patina, die in de meeste gevallen waardevol is, doen verdwijnen.
Reinig zo'n stuk liever met een gom en wrijf lang en geduldig. de tekst en de gelaatstreken zullen zich geleidelijk min of meer duidelijk aftekenen, naar gelang de sleet van de munt.
2. De vindplaats nauwkeurig noteren. Als het een begraven schat betreft, naast de vindplaats ook de diepte en eventueel of er andere voorwerpen in dezelfde omgeving gevonden werden.
3. Bij het kopen van opgegraven muntstukken erg voorzichtig zijn. Er worden soms, door weinig gewetensvolle lieden, valse vindplaatsen opgegeven.
4. Bij de muntbeschrijving de volledige tekst nauwkeurig optekenen, daar de titulatuur van de Keizer vanzelfsprekend toelaat de munten met grote zekerheid te dateren. Ook de aanduiding van de muntwerkplaats op de keerzijde opschrijven.
5. Te onthouden : voor grafgiften werden door de Romeinen veelal halfversleten bronzen munten gebezigd, die wel 20 tot 30 jaren of soms nog langer uit de omloop waren.
Pas geslagen stukken, die in de grond worden weergevonden, zijn er doorgaans ingeraakt kort na hun uitgifte. Zo ook bij begraven schatten : is de jongste munt in prima staat, zo is de zoekgeraakte schat kort na deze uitgifte begraven.
6. Wanneer in een muntenvondst de voorlaatste keizer vertegenwoordigd is door een betrekkelijk groot aantal stukken, en de laatste slechts door enkele, dan ging de villa ten onder of werd de schat begraven in het begin van de regering van de laatste vorst.

¹⁾ Voor meer uitleg zie :

« De Romeinse Villa's in België ». Een archeologische studie door R. de Mayer. Verschenen te Antwerpen in 1937, en
« Overblijfselen der Romeinse villa's in België », van dezelfde auteur. Verschenen te Antwerpen in 1940.

7. Gouden en zilveren munten zijn doorgaans beter bewaard gebleven dan bronzen. Aurei en Denarii bleven ook langer in omloop. Deze stukken duiden dan ook minder scherp de periode aan dan de bronzen.

8. Schatten werden er altijd, zowel in vredes- als in oorlogstijd, verborgen. Ze werden ook in veiligheid gesteld tegen diefstal en brandgevaar; er werd ook geld opgepot in de grond. Bij oorlog of gevaar werd er natuurlijk meer verborgen dan normaal.

In verband met Germaanse invallen hebben de muntschatten maar bewijskracht, wanneer hun aantal het normale cijfer overtreft.

9. In de derde eeuw treft men vondsten aan met heel veel bronzen geld ja soms uitsluitend uit bronzen munten samengesteld. Goud en zilver zijn zeldzamer geworden. Het geld steeg in waarde en ook het brons. De kleine spaarders vertrouwden ook hun spaargeld aan de aarde toe maar hun vermogen was zelden groot genoeg om veel zilver te bevatten.

In meer dan 268 gemeenten van België werden Romeinse munten gevonden. Buiten deze gemeenten, zijn er nog minstens 'n 500 waar Romeinse oudheden of sporen van verblijf of bewoning gevonden werden¹⁾. Ik stip, tussen de vele, drie vondsten aan:

In en om Tongeren — de aloude « Civitas Tungrorum » — werden in de loop der tijden naar schatting minstens 30.000 Romeinse munten gevonden. (vermeld in de « Geschiedenis van Vlaanderen »).

In 1607 vond men te Mespelare in de provincie Oost-Vlaanderen, 1600 Romeinse goudstukken. De notariële akte, die er van werd opgesteld vermeldt ons dat er waren van Domitianus, Trajanus, Lucius Aelius, Faustina, Lucius Verus en Lucilla.

In 1616 werden te Waarmaarde in West-Vlaanderen, 1800 zilveren Romeinse denieren opgegraven, verborgen in een stenen kruik.

Hier volgen nog enkele bijzonderheden over 'n kleine vondst van Romeinse munten te Haacht, in de provincie Brabant, en waarvan wij vermoeden dat nog niets werd gepubliceerd.

De vondst werd gedaan op het einde van de vorige eeuw (± 1890) bij de aanleg van de buurtspoorweg aldaar. Het betrof één denier en 17 bronzen. Velen zijn in slechte staat en moeilijk te identificeren.

We geven dan ook volgende indicaties met voorbehoud:

'n Zilveren denier van Philippus I (244—249).
Drie grootbronzen: één vermoedelijk van Claudius (41—54), één van Nero (54—68) en één van Trajanus (98—117).
De overige zijn kleinbronzen: Philippus vader of zoon (244—249); Gallienus (253—268); Victorinus (265—268); Probus (276—282); Constantinus I (306—337); Constantius II (323—361). De overige, meestal weinig goed bewaard, uit de periode van Constantinus en Constantius.

De stukken kwamen in het bezit van kunstschilder Frans Van Leemputten die ze later aan ons medelid Frans Engels afstond. Deze bezit de stukken nog steeds.

P. F. J. PITTOORS - Borgerhout.

MEDAILLES EN PENNINGEN VAN ONZE LIEVE VROUW VAN TUINE OF VAN IEPER.

Na de nederlaag van de Vlamingen te West-Rozebeke op 27 november 1382 wilde de Engelse koning Richard II beletten dat de Franse koning Karel VII zijn overheersing over Vlaanderen zou behouden. Daarom sloot hij 'n verdrag met de Gentenaars. Zo zien we, vanaf de eerste maanden van het jaar 1383, een machtig Engels leger in aktie in West-Vlaanderen onder de leiding van Hendrik Smencer, bisschop van Norwich. Als onmiddellijke tegenzet wordt Ieper bezet door Karel VII, Ieper dat nog steeds in bezit is van Lodewijk van Male, graaf van Vlaanderen en verbondene van de koning van Frankrijk. De Engelsen besluiten Ieper te belegeren. De Fransen van hun kant zullen al doen wat mogelijk is om hun stad te redden door ze te verdedigen tot het uiterste. Op 9 juni 1383 verschijnt het Engelse leger, versterkt door de Gentenaars, onder de muren van de stad. De strijd woedt in alle hevigheid. Na negen weken vruchteloze aanvallen, wordt het beleg opgeheven. In Ieper wordt gejubeld!

In 1883 beleefde deze herinnering haar 500^e verjaring met grote feestelijkheden aldaar in de maand augustus. Deze waren zowel van godsdienstige als van officiële aard. Er werd te dier gelegenheid een penning en een draagpenning of medaille geslagen.

A. De penning in zilver, in geel-of rood koper had een doormeter van 33 mm. De voorzijde droeg het modern stadswapen waarboven YPRES; er onder zien we rechts en links een lauwerlak. De keerzijde draagt als tekst: TUINDAG/VIJFHONDERDSTE/VERJAARDAG/1383 - 1883.

B. De medaille in zilver of geel koper is ovaal, 30 mm × 21 mm en met een oogje. De voorzijde draagt de afbeelding van Onze lieve Vrouw van Ieper. Tekst: O. L. V. van TUINE B. V. O. De keerzijde draagt volgende tekst: VIJF/HONDERDSTE/VERJAARDAG/1383 - 1883.

Beide gedenkstukken werden toen op een zeer ruime schaal verspreid. De woorden « TUIN » en « TUINDAG » en de beeltenis van Onze Lieve Vrouw van Ieper behoeven voor de oningewijden zeker enige verklaring: In 1383 was Ieper nog versterkt met aarden wallen, palissaden en hagen van levend groen. Dit soort versterkingen droeg de naam « TUIN ». De Lieve Vrouw van Ieper wordt nu ook genoemd: Onze Lieve Vrouw van Tuine. Er is evenwel nog meer over te vertellen. De gekwetsten van bovenvermeld beleg stichtten achteraf een gilde ter ere van O.L. Vrouw. Ze lieten o.m. een nieuw beeld maken van de Lieve Vrouw van Ieper. Ze plaatsten er een afsluiting of palissade rond, vandaar de naam van Onze Lieve Vrouw van Tuine (Notre Dame de Tuin ou Tuine). De houten afsluiting staat ook afgebeeld op de kleine godsdienstige medaille hierboven beschreven.

Het beeld van Onze Lieve Vrouw van Tuine was rond 1883 een gekleed beeld naar Spaanse trant. Ter gelegenheid van het vijfde eeuwfeest wou men het beeld laten restaureren. Alsdan bleken er geen sporen van een houten afsluiting aanwezig te zijn. Was dit beeld wel het beeld van de oude confrerie?

In mijn verzameling bezit ik nog twee andere godsdienstige medailles van de Lieve Vrouw van Ieper.

De oudste van de twee draagt in het midden van de voorzijde O.L.Vr. van Ieper staande op een wolk waardoor een houten palissade steekt. Onderaan zien we de torens van Ieper, terwijl we boven lezen: N.D.

¹⁾ Voor een beperkte, doch haast volledige opsomming, raadplege men met vrucht:

« Dictionnaire Historique et Géographique des Communes Belges », par Eug. De Seyn — Bruxelles — 1924.

DE THUINE PRIEZ POUR NOUS. Op de keerzijde staat het oude stadswapen met schild en leeuw. Tekst : boven : YPRES(BELGIQUE) ; onder : FLANDRE OCCIDENTALE. De medaille is van geel koper en van goed reliëf en factuur. Grootte : 25 mm x 19 mm.

De tweede is eveneens van geel koper : rond met een oogje ; \varnothing 23 mm. Op de voorzijde te midden : de geklede Lieve Vrouw met lange mantel. Tekst : EGLISE DE St. PIERRE YPRES. Onder het beeld 'n kruisje. De keerzijde draagt in het midden 'n piëta, waaronder een kruisje. Bovenaan de tekst : SINT PIETERS KERK YPER.

P. F. J. PITTOORS - BORGERHOUT.

Uit de knipselmap

VALSEMUNTERSBEUDE AANGEHOUDEN TE LUIK. *Vervaardigden 20 F-stukken.*

De Luikse politie is er in geslaagd de hand te leggen op een bende valsemunters, die valse 20 F-stukken vervaardigden en op de markt brachten. De matrijs kon in beslag genomen worden evenals een vijftigtal vervalste munststukken.

De valsemunters zijn de genaamde Jean Denoel, 24 jaar, chauffeur, uit Luik, Gilles Devisé, 42 jaar, bakker, uit Hologne-aux-Pierres, en Raymond Bellaert, 34 jaar, meestergast, uit Luik.

Devisé werd op heterdaad betrapt toen hij trachtte met valse 20 F-stukken betalingen uit te voeren te Luik. Hij werd aangehouden en legde spoedig bekentenissen af, waarna zijn mededaders konden aangehouden worden. De matrijs werd bij Bellaert gevonden, evenals een twintigtal valse stukken.

Bellaert en Denoel ontkennen iets met de zaak te maken te hebben.

(M.G.)

Uit « Volksgazet » (zonder datum).

OOSTENRIJKSE SOLDATEN MAAKTEN NEDERLANDSE BANKBILJETTEN NA

Niet erg gelijkend.

Wenen, 7 april (A.P.). — Vier Oostenrijkse soldaten werden op heterdaad betrapt door een onderofficier, toen zij in het fotografisch laboratorium van de Oostenrijkse luchtmacht te Wenen Nederlandse bankbiljetten van tien gulden en Oostenrijkse biljetten van twintig tot duizend schilling aan het namaken waren.

De vervalsingen waren niet erg gelijkend. De militairen hadden nog niet getracht het geld in omloop te brengen.

Bron niet opgegeven.

MUNTSLAG NEDERLAND 1958

Wederom is 's-Rijks Muntmeester zo vriendelijk geweest ons te geven de aantallen in het vorige jaar geslagen Nederlandse munten :

1 gulden	30.000.000	zilver
25 cents	7.000.000	nikkel
10 cents	34.000.000	nikkel
5 cents	5.000.000	brons
1 cent	34.000.000	brons

Voor de Nederlandse Antillen en Suriname hebben in 1958 geen aamuntingen plaats gehad.